

1848

L.C
102

COLOQUI NOU DEL TIO VUELTES, hon referix el chasco que pasà en la festa de Burriana.

Si Moncada ni Paterna,
ni Plateret, ni Bernat,
luisia, ni tots sos fills,
quants de ells naixerán,
Picasent, ni Roquet,
ampoc els dos chermans,
ni ningú em tocaba pito
lots els que ha nomenat,
els busquen pera una festa
namarse els rollos van
heures tragos de ví,
aguen en quatre brams,
com tots criden al hora
ningú sap si ho fan bé ó mal.
músics bons en aquell temps,
y el tio Vueltes
eu que l'hacha perdonat),
ví el bebiem en medida
que no mos fera mal.
em ara al esturments

que portaba cada cual:
la trompa del tio Vueltes
valia dos mil ducats,
pero flauta com la mehua,
en Valensia no la hiá;
quant yo em posaba á tocarla,
les dones de quatre llegues
totes venien plorant.

Deixem ara tot asó,
y anirem encomensant:
¿s'enrecorden de Gatell
cuant aná al infern á tocar?
pichor anada que aquella
feren nosatros, cap sagrat:
sosuí que en Burriana
hagué una festivitat,
y per lluirse millor,
vingueren los machorals
á Valensia á buscar músics
informant y preguntant,

18044

peguen en lo tio Vueltes,
y la anada en condicions s'arreglá;
set homens son els que van,
cada ú en son instrument;
se queda el tracte serrat,
y nos han de dur bagaches
pera anar d'así allá,
en acabant la funsió
nos habien de tornar.

Admitirem el partit,
y quedarem arreglats;
cap de Deu lo molt vinagre,
penchats y fills de una puta,
lo que varen intentar;
¿pues no enviaren set burros
per que anarem á caball?
set males ventures eren,
rebusnent, montant uns en atres,
y nosatros tremolant;
yo li dic al tio Vueltes:
la música s'ha augmentat;
també porten insturments.

Nosatros per terra anarem
y tornarem per la mar;
el dia tretse de Agost
fora el portal de Serrans
allí encontrarem els bagaches,
y així que anarem entrant
per lo carrer de Molyedre,
tota la chent comensá:
«guardes de tabaco son,
asó es emboscada que hiá,
y pera que no els coneguen
van en burros disfrazats;»
l'atre dia; «es embaixada;»
‘atre: «no, son asotats;»
ix una vella filant,
y li diu al tio Vueltes:
«éste dosents n'ha portat;»
com el tio Vueltes tenia
un chénit arrebatat,
se tira á terra del burro
y li emboca una flautada,
que si li arriba á asertar,
se la deixa espatarrada,
pero es varen agarrar
els dos á sarpa la greña;
ella li emboca una filosa

que sel deixá atarantat:
mel torna á segundar,
ella un atra filosada
que la filosa es trencá,
y ventse en l'arma trencada,
ya á mosos y a tirons
la chupa li desgarra,
y el batistot li agarrá:
per fi, cuant vaem arribar
als hostalets de Pusol,
en una fonda de aquelles
li preguntaren á l'ama
si tenia que menchar
carn picada ó mondonguilles,
guisado ó cosa tal,
y diu «no hiá mes que fesols»
diu Vueltes «toquém avant,
farém nit en Almepara,
y allí com es terra gran
haurá de tot lo del mon.»
Per fi entraren en Almenara:
morts de fam y empolsegats,
preguntarem per la fonda,
Dios la dé, allí fonda no la hiá
nos digueren de una casa
que solien fer que menchar
y allí també preguntarem
qué había qué menchar,
y digueren «¿volen de l'olla?»
diu Vueltes «trágala tota,
y despues ya conllará,»
«Qui es pensaba que la olla
que allí feen era sinse carn?
Nos tragueren un beurache
de fesols en espinacs
y un saler plenet de sal,
al sendema de matí
comensarem á tocar
al pañ de la porta falsa
pera eixir en llibertat,
pero yo en tota ma furia,
amigo, anaba apretant,
pero cuant me descuidí
qui sap en los meus faldars
que no tinguí resistensia,
y me s'omplí de albarans,
y li dic al tio Vueltes:
«amigo, chaseo portem.»

Diu, «chome no em digues res
creurás que s'han escapat
catorse ó quinse dimonis
dels que anit varem menchar
el feche farem á trosos
ans de que apleguém allá.»
De Nules á Burriana
chuns no poguerem anar
perque cuant la ú abaixaba
l'atre tornaba á puchar:
aplegarem á Burriana,
com Deu nos encaminá,
anarem á casa el clavari
ya nos estaba esperant:

Gran resibiment tinguerem,
pues anem á que el clavari
diu, «vostés vindrán cansats,
poden sopar enchoronet
y chitarse á descansar.»

Paren taula de contado
ya se poden acostar:
a servilleta per barba
mos embocaren dabant
y Vueltas desabrochánse
pera menchar desbaogat,
albarchines en hogada
nos tragueren cap sagrat;
com qui diu «al atre plat
no se la vorem vengada
encara que vixcam sent ahs.»

Alsaren les albarchines
que dingú en volgué menchar,
eguardant l'atre prinsipi
per si seria de carn,
ragueren seba en estofado
y se quedem sinse sopar:
sen pucharen á dormir,
y en conte de matalaf,
nos arreglen un chas.

A deshora de la nit
me diu Vueltes: «tu creurás
que yo no em puc adormir
si pensarem encontrar algo
a cuina han de rechistrar»
lo li dic: «no pase pena,
que yo abaixaré descals
y no pucharé en les mans buides
com yacha que mastegar»

Prenguí el tiento de la escala
y comensí á rechirar
armaris y escudellers:
y ahon solien posar el pá
trobí un tros de cansalada
que tenien baix de un plat;
men puchí dalt de la cambra
(ya m'estaben aguardant).

Partim com á bons chermans
ya se la habiem menchada,
cuant sentirem chemecar
una vella de la casa
que patia de aquell mal
que solen dir de *almorranes*
al Deu verdader eridant:
«Porteume eixa cansalada
que en l'escudeller está,
fregueume les almorranes
que anit en aixó em pasá.»

Yo li dic al tio Vueltes;
els budells vach á llansar,
que el tros de la cansalada
que mosatros s'ham menchat,
sa fregat les almorranes
la vella de Satanás.»

Comensarem á escopir,
gomit per dal y per baix,
no tinguerem atre remey
mes que haber de destapar
una trapa que es pensabem
que cauria al corral:
cap de lleu! pues no caia
al cuarto de mes abaix
ahon solen tindre els llauradors
melons y raim penchat!

á la primera carga serrada
que per la trapa abaixá
cau damunt lo cubertor,
pero l'ama que es pensá
que seria algun raim
dels que tenien penchats;
diu; «chome tú tauras de alsar,
asi ha caigut un raim.»
Diu ell: «doba, deixat estar,
que demà mos vorem.»

La dona li tira mà
y li diu, «ya esta podrit,
que mala olor que fa yá.»

Nosotros en gran silensi
la trapa varem tapar.
Pues anem al atre dia
que habiem d'escomensar
la gran festa en Burriana:
els clavaris tots mudats
pucha y mos diu: «Caballers,
cada ú en son esturment
y á la Iglesia farem cap.»

Y nosatros li diguerem:
«vostes poden allargar
la funsió set ó huit dies,
perque venim escaldats»
Sen abaixá desesperat
y dona conte al alcalde,
Chunta feren al instant,
ixqué del real acuerdo
que foradarer els bancs.

Vingue el fuster en lo regle
punta corrent y compás;
primer nos prengueren mida
tot lo que diu la canal
que estava la escaldadura,
y acabant foradá els bancs
com si aguerem de fer caca
nos posarem asentats
com tocarem á despic
y els esturmens destemplats
la música pareixia
una gran riña de gats.

Acabarem la funsió
com Deu nos encaminá,
mos pagaren y al atre dia
sen abiem de tornar;
y tingueren la fortuna

de un patró del Grau pillar
que estaba en Burriana
y nos feu la caritat
de dirnos que si voliem
ell nos duria embarcats,
que al sendema de matí
al Grau habia de anar
secansa ferem complida
pera acabar de rabiar
pera postres nos faltaba
lo que intentá aquell malvat;
pues com dic, nos embarcarem
y així que estém dins la mar
diu: «amics, ya son perduts
moros nos venen sercant,
arma non portem ninguna,
agafen les flautes, chermans,
que al roido de les flautes
pendrán por y fochirán;
nosatros llansant la fel
seguirem sinse parar.»

La mes gran befa va ser
que al tems de desembarcar
ell nos diu, «caballers,
vostés poden perdonar
perque asó ha segut un chasco
que yo els ha volgut donar;
trenta lliures lo manco valia;
pero per ben empleat
podem donar el viache
ya que á València ham tornat;
yo ya no vull mes Burriana
que ha vengut molt escaldat
y la flauta feta á trosos
pero el patró ben sonat.

Es propietat del seu autor.—Se venen en el Mercat, pará de romansos.

